

MIKSI KÄVELLÄ, KUN LENTÄÄKIN VOI?

– JÄMIJÄRVEN KUNNAN KUNTASTRATEGIA VUOSILLE 2022–2025

ESIPUHE

Jämijärven vaakunalinnun eli pääskyn käytöstä symbolina käytiin keskustelua kuntastrategian valmistelun yhteydessä. Todettiin, että pääskyt ovat varsin huonoja kävelemään. Toisaalta pääskyt ovat varsin etevää lentämään. Näiden tietojen myötä joku totesikin, että miksi kävellä, kun lentääkin voi?

Kyse on tietenkin henkisestä asenteesta pikemminkin kuin konkreettisesta tilanteesta. Jämijärven kunta kannustaa kaikkia kävelemään paljon asettamatta sitä lentämisen kanssa vastakkaiseksi asiaksi. Henkisemmässä mielessä, miksi ei lentää?

Annetaan ideoiden liikkua, annetaan ihmisille mahdollisuuksia liikkua paljon, autetaan ihmisiä ja yhteisöjä löytämään omat vahvuutensa, kannustetaan. Näistäkin asioista Jämijärven kuntastrategiassa on kysymys.

ARVOT

Kuntalaisten etu

Toimimme Jämijärven kunnassa kunta- laisten parhaimman edun mukaisesti.

Kuntamme talouden vakaana pitäminen on tärkeää. Tavoitteena on, että kunnallisveron tasoa voidaan alentaa nykyisestä tai siitä tasosta, jolle se hyvinvointialuemuutoksen myötä asettuu. Kuntakonsernin alijäämästä päästään eroon valtuustokauden aikana.

Taloudellisen vakauden lisäksi kunta- laisten etu on uutta tuottava ja kehittämisorientoitunut toiminta, kunnan houkuttelevuuden parantaminen, palvelujen laatu, maanläheinen ote asioihin sekä joustavuus kuntalaisia kohtaan. Strategian ydintavoitteet ja niiden mukainen toiminta luo veto-, pito- ja valovoimaa sekä kipinää, joita kuntalaisten edun toteuttaminen vaatii.

Kunnioitus

Jämijärven kunnassa kunnioitetaan toisia; ystävyydellä, erilaiset tarpeet ja ajattelutavat huomioiden. Asiallinen keskustelu on toimintatapa, jolla kehitämme kuntaa ja pääsemme eteenpäin.

Kuntalaisilla, kunnan muilla jäsenillä sekä sidosryhmillämme on mahdollisuus vaikuttaa ja kehittää kuntaamme. Kuulemme heitä erilaisin keinoin, käymme avointa vuoropuhelua ja käytämme olemassa olevaa palautejärjestelmää tehokkaasti. Luottamustehtäviin valituilla on tärkeä yhteys kuntalaisten palautteiden välittämiseen.

Luottamushenkilöiden ja valmistelijoiden yhteistyö on avain menestyvään päätöksentekoon ja siksi meillä tulevat päätösesasiat ja sekä muuten tärkeät asiat keskustellaan mahdollisuuksien mukaan jo valmisteluvaiheessa.

Lennot

Jämijärven kunnassa kannustetaan kehittämiseen ja uuden luomiseen. Lennot on rohkeutta, yhteistyötä sekä toimeliaisuutta.

YDINTAVOITTEET

Haluamme, että kuntamme on elinvoimainen. Elinvoimatekijöitä ovat kaikki asiat, jotka vaikuttavat siihen, että asukkailla ovat asiat hyvin ja asukkaiden tilanne on muuttumassa paremmaksi. Elinvoimatekijät, joihin strategialla pyritään vaikuttamaan, voidaan jakaa seuraavasti:

- 1) Vetovoimatekijät (alueen kiinnostavuus, houkuttelevuus ja vetovoimaisuus ulkopuolisten näkökulmasta)
- 2) Pitovoimatekijät (kunnan omien asukkaiden ja toimijoiden tyytyväisyys palveluihin, asuin- ja elinympäristöön sekä alueen viihtyvyys ja mukavuus)
- 3) Valovoimatekijät (alueen poikkeukselliset ja ainutlaatuiset erottautumistekijät)
- 4) Kipinätekijät (yhteinen tekeminen kunnassa, tulevaisuususkko, tahto ja tunne)

E erityisesti kipinätekijöihin vaikutamme arvojen kautta, rohkealla ideoinnilla, eteenpäin katsomista rohkaisevalla keskustelulla ja toisten kunnioituksella. Myös vetovoima-, pitovoima- ja valovoimatekijöiden esillä pitämisellä – viestinnällä – vahvistetaan kipinätekijöitä.

Veto- ja pitovoima - houkuttelevuus

Jämijärvi houkuttelee erilaisilla tavoilla. Asuinpaikkana Jämijärvi sopii erilaisiin työelämän ratkaisuihin. Ihmisten arvostus omalle harrastusajalleen ja Jämijärven luontosuhteeseen liittyvät harrastusmahdollisuudet tarjoavat asukkaille arjen luksusta. Työ paikkakunnalla tai lähikunnassa voi houkutella, kuten myös nykyistä laajempi asuntotarjonta.

Jämijärvelle muuttaa vuosittain joukko ihmisiä, joka edustaa n. 3-5 % väestöstä. On siis olemassa houkustustekijöitä muuttajille ja valtuustokauden alkupuolella onkin syytä selvittää ja kirjata näkyviin muuttoon positiivisesti vaikuttavia tekijöitä vielä enemmän. Nostamme esille asiat, jotka sekä parantavat elämisen laatua että tekevät muuttamisen houkuttelevammaksi. Veto/pito/valovoimatekijöitä ja niihin liittyviä toimenpiteitä ovat mm. seuraavat:

- Jämijärvi on hyvä paikka kodille, siksi me kiinnitämme huomiota tonttitarjonnan määrään ja laatuun sekä asuin- että vapaa-ajan tonttien osalta. Pyrimme edesauttamaan olemassa olevien asuntojen sekä vuokrattavien asuntojen välitystä.
- Hyvinvointipalveluihin ja sivistystoimen profiloitumiseen suunnataan voimavaroja, jotta tarjonta koettaisiin laajana ja laadukkaana. Tuemme järjestöjä tukemiseen vapaa-ajan toimintojen järjestäjinä. Edesautamme tapahtumien järjestämistä ja niiden näkyvyyttä. Myös kunta voi toimia tapahtumajärjestäjänä.
- Tasapainoinen talous mahdollistaa sen, että Jämijärven verotus on kilpailukykyinen lähikuntiin nähden. Kunnan sotemenojen ja vastaavien tulojen siirtyminen hyvinvointialueelle tapahtuu kunnan kannalta kohtuullisessa tilanteessa, jossa sotemenot ovat historiallisesti melko matalalla tasolla. Talouden tasapainon ja veronalennusmahdollisuuksien näkökulmasta lähtötilanne näyttää kohtuulliselta.
- Meidän elinvoimamme ja hyvinvointimme on peräisin luonnosta. Jämin vapaa-aika-alueen toiminnot ja vapaa-ajan asuminen sekä Lauhavuori – Hämeen kangas Geoparkin ja Metsähallituksen toiminta laajemminkin Hämeen kankaalla lisäävät alueemme elinvoimaisuutta ja houkuttelevuutta.

- Rohkaisemme etätömahdollisuuksien käyttöön – Jämijärven sijainti etätöön tekemiseen on hyvä ja etätöpaikalle muuttamiseen voivat kannattaa vaikka luontoharrastusmahdollisuudet tai kunnan palvelujen taso. Älykäs ihmisten ja tavaroiden liikkuminen ja palvelujen digitalisoituminen tuovat omaa lisärohkaisua etätöön lähtemiseen. Jämijärvellä parhaat mahdolliset tietoliikenneyhteydet ovat kaikkien saatavilla.
- Kunnan elinvoiman kannalta on jatkettava aktiivista yhteistyötä yrittäjiemme kanssa. Kunnan tulee olla valmis osallistumaan tuotantotilarakentamiseen ja soveltuviin hankkeisiin. Nykyisten tuotannollisten työpaikkojen työvoimatarpeen täyttymistä tulee pyrkiä edesauttamaan ja samalla rohkaisemaan työvoimaa pysyvään asumiseen. Valtuustokaudella pyrkimyksemme on löytää strateginen kumppani elinkeino/elinvoimapalveluihin.
- Meitä monia pitää paikkakunnallamme Jämijärven vahva ja kokonaisvaltainen luontoyhteys maataloudesta erinomaisiin luontoharrastusmahdollisuuksiin. Maatalouden merkitys maailmanlaajuisten kehityskulkujen valossa kasvaa tulevaisuudessa ja haluamme Jämijärvellä pitää huolta maataloudestamme. Hyvien maaseutupalvelujen takaamisen lisäksi etsimme keinoja tukea maanviljelijöitämme.
- Haluamme päästään kehittämiskykymme valloilleen. Niin työpaikkamäärän, näkyvyyden, tapahtumien kuin palvelujenkin varmistamiseksi on tärkeää luoda ja kehittää yhteistyösuhteita ympäröivien alueiden kuntiin sekä koulutus-, matkailu-, elinkeino- ja hyvinvointitoimintoihin liittyviin organisaatioihin. Em. tavoitteiden edesauttamiseksi tehdään ja tavoitellaan omia sekä yhteisiä hankkeita.
- Kunnan perusopetus ja varhaiskasvatus järjestetään juuri valmistuneissa toimitiloissa keskellä kylää, helposti saavutettavassa.

Valvoimatekijöitä - Viestinnän kehittäminen

Valtuustokaudella kiinnitämme erityistä huomiota viestintään sekä toiminnan teemoittamiseen.

Viestinnällä on keskeinen merkitys kerrottaessa Jämijärven vapaa-ajan mahdollisuuksista, tapahtumista sekä asunto- ja tonttitarjonnasta, kaikesta veto- ja pitovoimaa synnyttävistä asioista sekä Jämijärven erityisistä piirteistä.

Monet seikat Jämijärvellä korostavat luontosuhdetta; Jämijärvi on varsin maatalousvaltainen paikkakunta ja monet muutkin työpaikat liittyvät luontosuhteeseen. Aktiivisessa harrastusmaailmassa on näkyvissä luontosuhteen merkitys, olipa sitten kyseessä metsästys, kalastus, koirat, suunnistus, hiihto, pyöräily tai mikä vaan. Luontotaitojen ja ekologisuuden korostaminen ovat osa laajaa luontosuhdetta. Jämijärven alueella on runsaasti kansainvälistä huomiota ansaitsevia Geopark-kohteita. Jämijärvellä muotoillaan valtuustokaudella laajaan luontosuhteeseemme pohjautuva brändi. Vahva maatalouden rooli ja ruoantuotannon korostaminen ovat myös osa laajaa luontosuhdetta. Brändiin sopii myös kansainvälisyys.

Kymmenet tuhannet Jämijärven alueella, erityisesti Jämillä vierailevat ihmiset, ovat hyvä ja laaja kohderyhmä viestinnälle.

Valtuustokaudella kiinnitetään erityistä huomiota viestintään sekä toiminnan teemoittamiseen ja profiloitumiseen.

Veto-, pito- ja valvoimaa sekä kipinää – palvelujen ja kunnan oman toiminnan kehittäminen

Sote-palvelujen siirtyminen hyvinvointialueilla kohdistaa kunnan rahankäytön erityisesti varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen. Valtuustokauden alussa valmistuu koulu-päiväkotikeskus, joten kunnalla on uudet tilat tarjota asukkaiden ja muuttajien tarpeisiin, oli kyse lapsiperheistä tai vapaa-ajan toiminnasta. Uudet tilat tarjoavat esimerkiksi aiempaa isommat ja monikäyttöisemmät liikuntatilat ja näyttämö- yms. järjestelyt, joilla tuetaan tilojen käyttöä moniin eri tarkoituksiin.

Luontosuhteemme näkyy opetussuunnitelmassa ja varhaiskasvatussuunnitelmassa. Lauhavuori - Hämeen kangas Geopark ja erityisesti Jämin alue tulee olemaan vahvana osana opetusta. Me haluamme tuoda luontosuhteeseen pohjautuvan brändimme näkyväksi kunnan toiminnassa.

Nuorille annamme vahvan positiivisen kokemuksen kotikunnastamme. Me tuemme heidän tulevaisuuden työelämässä tarvittavia taitojaan ja kuulemme heitä. Pidämme tärkeänä lasten ja nuorten kansainvälisen toiminnan kokemuksia. Lapsille ja nuorille ja heidän perheilleen pitää voida tarjota erityistä huomiota.

Hyvinvointitoimialan palvelut ovat paitsi vetovoimatekijä myös edistävät terveyttä. Terveyspalveluiden siirtyessä hyvinvointialueille liikunnan, kulttuuritoiminnan, luontoharrastuksien ja ylipäättään ihmisten yhdessäolon tukemisella on merkittävä vaikutus terveyteen. Ihmiset tarvitsevat kohtaamispaikkoja ja yhteenkuuluvuutta. Vahvistamme kunnan roolia hyvinvoinnin toimialalla tällä valtuustokaudella.

Hyvinvointialueen, kunnan omien ja yksityisten palvelujen kehittämisessä avainroolissa ovat digitalisaatio ja etäpalvelut. Maailman digitalisoituminen antaa yhä useammalle mahdollisuuden asua Jämijärven kaltaisilla lähellä keskuksia olevilla maaseutualueilla. Verkkokaupan kasvu ja terveydenhuollon etäpalvelut antavat mahdollisuudet tasapuoliseen palvelujen saamiseen. Valtuustokaudella tuetaan etäpalvelujen kehitystä ja kunnan oman toiminnan digitalisoitumista. Hyvinvointialueen tarjoaminen palvelujen osalta toimimme aktiivisesti ja yhteistyössä muiden kuntien kanssa palvelujen kehittämiseksi.

Valtuustokaudella vahvistetaan myös työllisyyteen liittyviä palveluja ja toimintoja sekä erityisesti nuorten osalta uraohjausta.

Kunnan oman päätöksenteon osalta korostetaan keskustelevaa demokratiaa, toimielinten päätöksentekoa pohjustavia iltakoulukäytäntöjä sekä etsitään malleja kuntalaisten ja erilaisten organisaatioiden osallistamiseksi. Digitalisaatiota hyödynnetään myös demokratian kehittämisen välineenä.

Kunnan toiminnassa huomioidaan ikäihmisten kotona asumisen tukeminen ja laajasti ymmärretty esteettömyys. Kunta tavoittelee luontevaa ja kaikki kuntalaiset kattavaa yhteyttä kunnan toiminnan ja kuntalaisten välillä. Kaikkien ryhmien luontosuhteen toteutumisesta halutaan huolehtia.

Kunnan organisaatio on pieni ja joustava. Kunnan henkilöstöpolitiikalla vahvistetaan kunnan henkilöstön yhtenäisyyttä, heitä kuullaan ja sitoutetaan laajasti. Lisäksi kunnan tavoitteiden asettamista ja niiden toteuttamista vahvistetaan koko henkilöstön avulla.

Itsenäisenä kuntana Jämijärvi voi parhaiten varmistaa veto-, pito- ja valovoimatekijöiden esillä saamisen ja kipinän Jämijärven kehittämiseksi.

Sekä kunnan päätöksentekoon osallistujat että kunnan työntekijät rohkaisevat toinen toistaan edellisestäkin kuntastrategiasta tutuin periaattein - lennokkuuteen, rohkeuteen ja joustavuuteen - kuntalaisten etu edellä toisia kunnioittaen.

STRATEGIAN SEURANTA

Kunnanhallitus ja -valtuusto arvioivat strategian toteutumista tilinpäätösten yhteydessä sekä ottavat kantaa strategiaa toteuttaviin toimenpiteisiin talousarvion valmistelun ja hyväksymisen yhteydessä. Talousarvioon kirjataan strategiasta johdettuja toiminnallisia tai taloudellisia tavoitteita, joita eri toimielimet toteuttavat vuoden aikana.

Valtuuston päättämä hyvinvointisuunnitelma ja -kertomus toimivat strategian toimeenpanon suunnittelun ja seurannan välineinä.